

POSLUŠANJE GLASBE

NUŠA LUKAČ

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
nusa.lukac@student.um.si

V tem poglavju so predstavljene koristi poslušanja glasbe za celostni razvoj učencev, vključno z njihovim čustvenim, kognitivnim in socialnim napredkom. Poudarek je na aktivnem poslušanju glasbe, ki učencem omogoča globlje razumevanje in vrednotenje glasbe. Učiteljeva naloga je, da skozi glasbene dejavnosti spodbuja tako spontan odziv kot tudi podrobnejšo analizo glasbe, kar izboljšuje učne izkušnje. Glasba pomaga učencem pri izražanju in razumevanju čustev, izboljšuje komunikacijske sposobnosti ter povečuje občutek pripadnosti in sodelovanja v skupini. Različne metode poslušanja, kot je kognitivno-emocionalni pristop, še dodatno povečujejo motivacijo in angažiranost učencev, saj spodbujajo intenzivnejše čustvene odzive. Glasba v razredu omogoča sprostitev, povezuje različne učne vsebine in pomaga pri razvoju socialnih veščin. S tem glasba postane nepogrešljiv del izobraževalnega procesa, saj vpliva na celostni razvoj učencev.

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.37](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.37)

ISBN

978-961-286-993-9

Ključne besede:

poslušanje glasbe,
aktivno poslušanje,
celostni razvoj,
vključevanje v pouk,
kognitivno-emocionalni
pristop

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.37](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.37)

ISBN
978-961-286-993-9

Keywords:
listening to music,
active listening,
holistic development,
integration in the
classroom,
cognitive-emotional
approach

LISTENING TO MUSIC

NUŠA LUKAČ

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
nusa.lukac@student.um.si

This chapter outlines the benefits of listening to music for students' holistic development, encompassing emotional, cognitive, and social progress. The focus is on active music listening, which allows pupils to develop a deeper understanding and appreciation of music. The teacher's role is to encourage both spontaneous responses and more detailed analysis of music through musical activities, thereby enhancing the learning experience. Music helps pupils express and understand emotions, improves communication skills, and fosters a sense of belonging and cooperation within a group. Different listening methods, such as the cognitive-emotional approach, further boost learners' motivation and engagement by stimulating more intense emotional responses. Music in the classroom promotes relaxation, connects various learning contents, and supports the development of social skills. As a result, music becomes an indispensable part of the educational process, significantly contributing to the holistic development of pupils.

University of Maribor Press

1 Uvod

Poslušanje glasbe pomembno vpliva na celostni razvoj učencev. S celostnim poslušanjem glasbe jo učenci bolje razumejo in posledično tudi bolj cenijo. Ključna je njihova aktivnost med poslušanjem, saj to prispeva k poglobljenemu razumevanju. Na začetku je pomemben spontani odziv učencev, šele nato jih postopoma usmerimo v podrobnejšo analizo (Vidulin, 2022). Glasbene izkušnje, ki so skrbno zbrane in posredovane mladim, pozitivno vplivajo na vsa področja otrokovega razvoja, vključno s fizičnimi, kognitivnimi, čustvenimi in socialnimi vidiki. Ta vpliv je večji, če glasbo vključimo že v otrokovo zgodnje izobraževanje. Glasbene dejavnosti pomagajo ustvariti pozitivno čustveno okolje in pomagajo otrokom, da bolje upravljajo svoja čustva. S sodelovanjem v glasbenih dejavnostih razvijajo kooperativne in komunikacijske sposobnosti ter pridobijo občutek vključenosti (Alimi Selmani, 2024). Številne raziskave poudarjajo, da ima poslušanje glasbe neposreden vpliv na motivacijo in uspeh učencev v času njihovega izobraževanja.

2 Poslušanje glasbe

Spretnost poslušanja je postopek natančnega prejetja in interpretacije govornih sporočil med komunikacijo. Učinkovito poslušanje je bistvenega pomena v različnih kontekstih, vključno s socialnimi odnosi (Khodjakulova Khosiyatkulovna, 2024).

2.1 Pomen poslušanja glasbe za čustveni razvoj

Iz čustvenega vidika glasbene izkušnje služijo kot sredstvo za izražanje in razumevanje čustev (Alimi Selmani, 2024). Glasba sama po sebi krepi ustvarjalnost ter socialni, fizični, intelektualni in čustveni razvoj. Glasba pomaga pri socialno-čustvenem razvoju, saj glasbene izkušnje in interakcije z drugimi otroki zagotavljajo motivacijo za razvoj socialnih veščin. To je še posebej koristno za otroke, ki imajo težave pri vzpostavljanju začetne interakcije z vrstniki (Schellenberg in Hallam, 2005). Razvijanje čustvenih veščin je pomembno za dobro počutje in izboljšanje kognitivnih sposobnosti. Glasba lahko služi kot odlično orodje za izražanje čustev, zato bi morala igrati pomembno vlogo pri čustvenem razvoju posameznikov (Campayo–Muñoz in Cabedo–Mas, 2017).

Salimpoor idr. (2009) so raziskovali povezavo med poslušanjem glasbe in čustvenim vzburjenjem. Vključenih je bilo 26 udeležencev, ki so poslušali glasbo po lastnem izboru. Pri tem so morali izbrati glasbo, ki jih ne spominja na pretekle čustvene dogodke iz njihovih življenj. Beležili so subjektivne ocene zadovoljstva ob poslušanju, hkrati pa opazovali fiziološke kazalce čustvenega vzburjenja. Rezultati so pokazali močno povezavo med ocenami zadovoljstva in čustvenim vzburjenjem. Iz študije lahko razberemo, da močna čustva sama po sebi prinašajo zadovoljstvo.

2.2 Različne metode in pristopi za učenje poslušanja

Poslušanje glasbe v šoli se lahko uresničuje skozi različne oblike, od pasivne do aktivne, s poudarkom na domišljijem, estetskem, čustvenem ali senzorsko-motoričnem poslušanju (Vidulin, 2022). Najučinkovitejša metoda za izboljšanje sposobnosti poslušanja učencev je uporaba pesmi in njihovih besedil pri pouku. To je posledica učenčevih pozitivnih odzivov. Pri poslušanju pesmi učenci kažejo močno motivacijo za pridobivanje znanja. Vključevanje pesmi v pouk poveča vključenost učencev in spodbudi njihovo aktivno sodelovanje. Če so uporabljene pesmi nezanimive, bo učencem postalo dolgčas, posledično bodo pokazali manj navdušenja in ne bodo tako aktivno sodelovali pri aktivnostih (Nadiyya in Suryadi, 2024).

Vidulin (2022) je opravila raziskavo, kjer je bil namen preučiti vpliv kognitivno-emocionalnega (CE) poslušanja glasbe na motivacijo, vtise in refleksijo učencev. Želela je ugotoviti, kako dva različna didaktična pristopa (standarden in CE) vplivata na glasbeno izkušnjo učencev. Pristop CE vključuje tako kognitivne kot emocionalne vidike poslušanja glasbe, pri katerih učenci ne le prepoznavajo in analizirajo glasbene elemente, temveč tudi doživljajo in izražajo čustva, ki jih glasba vzbuja, kar omogoča celovito glasbeno izkušnjo. Končne ugotovitve raziskave so pokazale, da CE pristop spodbuja intenzivnejše čustvene odzive učencev in izboljšuje njihovo splošno glasbeno izkušnjo. Učenci s CE pristopom so se, v primerjavi s klasičnim, bolj aktivno vključevali v glasbene dejavnosti in boljše izražali čustva. Tudi učitelji sami so CE pristop ocenili kot učinkovit in kreativen, čeprav je zahteval temeljitejšo pripravo na pouk.

2.3 Uporaba glasbe kot pedagoškega orodja

Glasba kot »orodje« je pogosto spregledana, čeprav ima veliko dokazanih koristi in povezav s telesom, možgani in učenjem, ki so pomembni in lahko pomagajo pri učnih dosežkih. Glasba se lahko brez dvoma uporablja za popestritev učnega okolja in naredi učenje bolj privlačno. Je pomembno in izjemno uporabno orodje pri učenju, saj pozitivno vpliva na samozavest, krepi samospoštovanje in predstavlja neke vrste sprostitvev. Omogoča sprostitvev med učnimi dejavnostmi, predstavlja most med povezovanjem z drugimi predmeti in pomaga pri usvajanju socialnih spretnosti, kot je sodelovanje v skupinskih dejavnostih, upoštevanju navodil in vodenju skupine (Schellenberg in Hallam, 2005). Glasbene dejavnosti, kot so glasbene igre v skupini, lahko pomagajo izboljšati interakcijo in komunikacijo med otroki. Uvedba glasbe v zgodnje izobraževanje koristi otrokovim spretnostim pri branju in pisanju. Glasba je lahko tudi močno orodje za izražanje in prepoznavanje čustev otrok. Glasba plesne narave je spodbudna, ker se večina otrok odziva nanjo, igra z usklajenimi gibi telesa pa vpliva na razvoj veščin organiziranih gibov telesa, ki se izvajajo z določenimi figurami ali gibi (Alimi Selmani, 2024).

3 Zaključek

Poslušanje glasbe ima pomemben vpliv na razvoj učencev. Raziskave kažejo, da aktivno in zavestno poslušanje glasbe spodbuja čustveni razvoj, krepi sodelovalne spretnosti in izboljšuje motivacijo za učenje. Glasba ni zgolj vir sprostitve, temveč tudi učinkovito pedagoško orodje, ki omogoča razvoj veščin, kot so komunikacija, sodelovanje in empatija. Pomembno je, da učitelji vključujejo glasbene dejavnosti na kreativen način, saj s tem ne le povečajo angažiranost učencev, pač pa tudi izboljšajo njihovo učinkovitost učenja. Tako je glasba eden izmed ključnih dejavnikov pri oblikovanju pozitivnega in spodbudnega učnega okolja. Omenjene ugotovitve ponujajo pomembno osnovo za razmislek o tem, kako poslušanje glasbe oblikuje učni proces.

Literatura

- Alimi Selmani, T. (2024). The influence of music on the development of a child: Perspectives on the influence of music on child development. *EIKI Journal of Effective Teaching Methods*, 2(1), 191–201. <https://doi.org/10.59652/jetm.v2i1.162>

- Campayo–Muñoz, E. in Cabedo–Mas, A. (2017). The role of emotional skills in music education. *British Journal of Music Education*, 34(3), 243–258. <https://doi.org/10.1017/S0265051717000067>
- Khodjakulova Khosiyatkulovna, N. (2024). The role of teachers in developing tourism students' critical listening skills. *Science and innovation*, 154–161. <https://doi.org/10.5281/zenodo.11085184>
- Nadiyya, R. in Suryadi, S. (2024). The power of english music to improve students' listening skills. *Ideguru: Jurnal Karya Ilmiah Guru*, 9(2), 683–688. <https://doi.org/10.51169/ideguru.v9i2.772>
- Salimpoor, V. N., Benovoy, M., Longo, G., Cooperstock, J. R. in Zatorre, R. J. (2009). The rewarding aspects of music listening are related to degree of emotional arousal. *PLoS one*, 4(10). <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0007487>
- Schellenberg, E. G. in Hallam, S. (2005). Music listening and cognitive abilities in 10- and 11-year-olds: the blur effect. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 14(6), 202–209. <https://doi.org/10.1196/annals.1360.013>
- Vidulin, S. (2022). Študija celostnega poslušanja glasbe v šoli: rezultati in potencial za nadaljnje raziskave. *Glasbenopedagoški zbornik Akademije za glasbo*, 18(37), 31–51. [https://doi.org/10.26493/2712-3987.18\(37\)31-51](https://doi.org/10.26493/2712-3987.18(37)31-51)